

Poslovno udruženje komunalnih preduzeća **KOMDEL**

Beograd, Branka Krsmanovića 13

Tel/Fax: 011 2402 098, Tel: 011 2400 227

E-mail: komdel@ttigroup.co.rs www.ttigroup.co.rs

Stručna služba: **TTI Group** d.o.o. Beograd

Beograd, januar 2016. godine

INFORMACIJA 01

SANITARNA DEPONIJA U PANČEVU – PRIMER DOBRE PRAKSE

Evidentno je da u našoj zemlji u oblasti upravljanja otpadom u mnogo čemu zaostajemo za drugim državama u okruženju. U mnogim seoskim područjima još uvek nije uvedeno organizovano sakupljanje i odvoza smeća, stepen ponovnog iskorišćenja (reciklaže) komunalnog otpada je nizak, a najveći deo komunalnog otpada završava na ekološki nebezbednim smetlištima. Takvo stanje je iz puno razloga neodrživo, a u postupku pridruživanja EU, uvođenje reda u ovu oblast je jedan od najvećih i najvažnijih nacionalnih prioriteta.

Neke naše lokalne samouprave učinile su napore i bez obzira na sve teškoće, u oblasti upravljanja otpadom ostvaruju vidan napredak, dok nažalost ima još puno opština i gradova koje su još uvek na početku i daleko od rešenja.

Prvi korak ka uvođenju reda u sistem upravljanja otpadom je po KOMDEL-ovim preporukama, izgradnja, opremanje i puštanje u rad sanitarne deponije. Ovaj infrastrukturni objekat je ne samo rešenje za sprečavanje migracije zagađenja u vodotokove, podzemne vode, zemljište i vazduh, već je karika, bez koje lanac upravljanja otpadom nije moguće valjano ni uspostaviti. To jeste krajnja stanica u kretanju otpada, ali mesto od koga u mnogome zavisi ukupna organizacija sistema.

Nova deponija u sigurnim rukama – Tim JKP Higijena zadužen za deponiju na čelu sa direktorkom

Pančevo je jedan od gradova koji se među prvima u Srbiji uhvatio u koštac sa problematikom deponovanja, ali nije prvi grad koji je taj problem i rešio. U Vranju je još 2002. izgrađena sanitarna deponija koja se upravo ovih meseci proširuje, Gornji Milanovac je uz pomoć Norveške Vlade izgradio i pustio u rad svoju sanitarnu deponiju, izgrađene su regionalne sanitarne deponije u Užicu za potrebe 9 lokalnih samouprava, u Pirotu za potrebe Pirota, Dimitrovgrada i Bosilegrada, u Sremskoj Mitrovici za gradove Šabac i S. Mitrovica, izgrađene su četiri privatne sanitarne deponije (Kikinda, Leskovac, Jagodina i Lapovo), a pred realizacijom su ulaganja u deponije u Beogradu, Subotici, Ubu...

Primer Pančeva pokazuje, ma koliko se to tako činilo, da izgraditi deponiju nije ni malo lako, niti je to moguće uraditi u kratkom vremenskom periodu. Međutim, primer ovog

grada pokazuje i gde je procedura u ranijim periodima mogla da bude mnogo brža i da su postojali zastoji i usporavanja na koje je u nekim periodima uticao i „ljudski faktor“.

Kako je počelo i zašto je toliko trajalo ?

Početak 90-tih izabrana je lokacija za igradnju deponije koja do danas nije osporena i na kojoj se danas nalazi nova regionalna sanitarna deponija.

1992. godine urađen je glavni izvođački projekat kome su prethodile sva osmatranja, istrage i druge projektne podloge.

Narednih 6 godina dolazi do zastoja zbog nedostatka novca u tada zaista teškim prilikama, a 1998. godine opština Pančevo dobija podršku stanovništva koje prihvata da izdvaja samodoprinos za ovu namenu

Te godine, radi se preprojektovanje koje ima za cilj da racionalizuje investicione troškove koji su po predračunu iznosili oko veoma visokih 20 miliona DM, ali bez dovođenja u pitanje sanitarnog svojstva i kvaliteta deponije.

Po tadašnjim propisima, investitor je bio dužan da u postupku izdavanja građevinske dozvole, prethodno uplati 1% od predračunate vrednosti investicije Republici, što je dodatno, obzirom na visinu predračunatih troškova, otežalo posao.

Po završetku preprojektovanja nabavlja se folija za pokrivanje i zaštitu dna tela deponije čija nabavka je finansirana iz sredstava samodoprinosa (kasnije je ova folija bila predmet osporavanja, optužbi pa i sudskog veštačenja).

2001-ve počinje izgradnja deponije, koja je posle par godina zaustavljena zbog tada izraženih sumnji u zloupotrebe pri ugovaranju izvođačkih radova.

Posle 4 godine zastoja (sumnje su se pokazale manje više kao neosnovane), nastavljena je gradnja tako da 2009-te godine deponija dobija Upotrebnu dozvolu.

Deponija ipak ne počinje sa radom. Dolazi do novog zastoja i otvorenih dilema, gde su konstatovani određeni tehnički nedostaci koji bi morali da se otklone, ali tada za to nije bilo novca.

Rukovodstvo JKP Higijene koja je i formalni i suštinski investitor, zajedno sa gradskim rukovodstvom, u toku 2013-te radi precizan snimak i aplicira za bespovratnu finansijsku podršku kod švedske SIDE.

Po uspešnom završetku procedure odobravanja sredstava, kreće se u revitalizaciju deponije po svim snimljenim i specifikiranim radovima koji su najvećim delom završeni u toku 2014-te godine, međutim provere na terenu su ukazale na novi problem: debljina tampon sloja šljunka je osetno manja od projektovane.

Pred nadležnim organima se pokreće procedura utvrđivanja odgovornosti lica koja čije postupanje je moglo dovesti do ovog propusta, a pred donatorom se aplicira za dodatna sredstava za nabavku i nasipanje sa potrebnom količinom šljunka.

Donator odobrava dodatna sredstva, radovi se završavaju i deponija je svečano puštena u rad u novembru 2015. godine.

Sve ovo je znači trajalo više od 20 godina (2015 – 1992 = 23). Bilo je perioda u kojima se zaista nije moglo da se radi brže, a bilo je i nepotrebnog zaglavljivanja. Ipak, bez obzira na sve, Pančevo je za razliku od drugih gradova i opština koje su imale slične probleme, uspeo da sve to uspešno prebrodi.

Aktuelno rukovodstvo grada Pančeva i JKP Higijena, jednostavno je odlučilo da ovom beskonačnom odlaganju rešavanja problema deponije, stane na kraj. Savladane su sve preostale prepreke i pre nešto više od mesec dana, počela je konačno da radi Nova sanitarna deponija u Pančevu, na Dolovačkom putu. Reč je o objektu komunalne infrastrukture koji je značajan, ne samo za grad Pančevo, već i za unapređenje sistema upravljanja otpadom u Južnobanatskom regionu.

Kada se osvrnem na period pre otvaranja deponije, odnosno na dugu i detaljnu pripremu i borbu radi osposobljavanja deponije da bude operativna, mogu da kažem da smo uradili lavovski posao - izjavila je Milica Jovanović, direktorka Javno komunalnog preduzeća „Higijena“ - Nije reč samo o tome da smo obezbedili novac posredstvom donatora za ključne stvari bez kojih deponija ne bi mogla da radi, kao što su kompaktor, šljunak, sistem za procedne vode u lagunama koje predstavljaju srce deponije, nego i o nizu popravki, dorada, nabavki opreme koja je nedostajala...

Zahvaljujući čemu deponija u Pančevu ima karakteristike ekološki bezbedne (sanitarne) deponije?

- ⇒ Čitav kompleks deponije je ograđen, a ulazak u kompleks potpuno praćen i kontrolisan
- ⇒ Dno tela deponije je u skladu sa projektom, višestruko obezbeđeno od potencijalne migracije ocednih voda u niže slojeve zemljišta, tako da je praktično malo verovatno, ako ne i nemoguće, da zaista dođe do procurenja
- ⇒ Bokovi tela deponije (nasipi) su statički obezbeđeni, a obezbeđeno je pozajmište zemlje za nasipanje i prekrivanje slojeva otpada koji se deponuju

- ⇒ Izgrađeni su obodni kanali za kontrolisano odvođenje atmosferskih padavina i „viška“ vode koji bi ugrozio deponiju
- ⇒ Izgrađen je drenažni sistem za sakupljanje i kontrolisano odvođenje ocednih voda do sistema za njihov dalji tretman
- ⇒ Izgrađeni su prelivni bazen i aeraciona laguna sa odgovarajućim pumpama za tretman i prečišćavanje otpadne vode pre ispuštanja u kanalizacionu mrežu
- ⇒ Postavljeni su bio trnovi za sakupljanje deponijskih gasova koji će se posle nekoliko godina generisati usled razgradnje organskih komponenti odloženog otpada
- ⇒ Izgrađeni su i opremljeni svi prateći objekti uključujući i laboratoriju, servisni blok, kancelarijski prostor, kolsku vagu, bazen za dezinfekciju guma, interne saobraćajnice...
- ⇒ Nabavljena je savremena i adekvatna građevinska mehanizacija za tretman komunalnog otpada na mestu istovara
- ⇒ Obezbeđeni su i svi drugi preduslovi za bezbedan rad počevši od priključaka na instalacije i mreže, pa do preventivnih mera iz domena protivpožarne zaštite

Preostala investiciona ulaganja

Specifičnost deponije u odnosu na druge objekte komunalne infrastrukture je između ostalog i u tome što samim puštanjem u rad nije završena investicija. Naime deponije se po pravilu projektuju i grade fazno. To je slučaj i deponije u Pančevu, koju u skladu sa projektom očekuju ulaganja u pripremu i opremanje nove kasete koja će posle prvih nekoliko godina eksploatacije i popunjavanja prve kasete, biti neophodno.

Uz to već sada postoji potreba za dodatnim investiranjem u proširenje pristupnog puta (van kompleksa deponije).

Uprava grada Pančeva, JP „Direkcija za izgradnju i uređenje Pančeva“ i JKP „Higijena“ uspeli su da, zajedničkim zalaganjem, izdejsvuju da Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine Republike Srbije proglasi zemljište pored puta zemljištem od opšteg interesa kako bi se moglo ući u otkup zemljišta radi proširenja prilaznog puta. Rebalansom budžeta su određena i sredstva za otkup zemljišta, međutim, čeka se još da se ministarstvo odrekne novčane nadoknade za svoj deo, a to se očekuje baš zato što je nova regionalna deponija investicija od javnog značaja. Ipak, bez obzira na saradnju i pomoć nadležnih državnih organa, postupak oko proširenja pristupnog puta odvija se sporije od očekivanja.

Obezbeđivanje zemljišta za pristupni put trebalo je da bude završeno, što znači da sada mora da se uveliko ubrza da bi se sledeće godine započela izrada projekta puta sa infrastrukturom, pa od septembra, odnosno krajem iduće godine, i izgradnja puta, koja ne bi dugo trajala, shodno dužini pristupnog puta koja iznosi približno 1,7 km - rekla je Milica Jovanović.

Uhodavanja i uspostavljanja optimalne organizacije na deponiji

Druga značajna specifičnost deponija, je u tome da to što čak i kada se izgradi u skladu sa svim potrebnim ekološkim zahtevima. to samo po sebi ne garantuje da će zaista biti ekološki bezbedna (sanitarna). To će pored investicije i kvaliteta gradnje, zavisiti i od toga kako se sa postupa otpadom koji stigne na deponiju. Ima dosta primera kada je deponija koja je izgrađena po svim standardima, kasnije u fazi eksploatacije bivala zapuštena, pa je tako postala, umesto sanitarne deponije, obično nebezbedno smetlište.

Prvi korak su merenje i kontrola vrste doveženog otpada, gde treba utvrditi da li u doveženom otpadu pored komunalnog i komercijalnog, postoje i neki drugi sastojci koji spadaju u posebne tokove otpada. Sanitarna deponija takav otpada neće primiti i tretirati.

Drugi korak je planiranje i organizacija istovara gde treba osposobiti privremenu saobraćajnicu i ekipe i mehanizaciju za razgrtanje, sabijanje i zasipanje sa intertnim materijalom. Cilj je da front sa istovarenim otvorenim otpadom bude po površini što manji i

što je moguće kraće otvoren. Uz to treba obezbediti plansko popunjavanje deponije, prekrivanje i sabijanje odloženih slojeva otpada radi „štednje“ deponijskog prostora.

Treći korak koji deponiji daje karakteristiku bezbedne sanitarne deponije je manje vidljiv, ali jako važan. Možda čak i ključni. Odnosi se na kontrolu sistema za sakupljanje atmosferskih i ocednih voda iz tela deponije, kao i proces tretmana i prečišćavanja sakupljene ocedne vode ili njenog prepumpavanja (vraćanja) na telo deponije. Tu je i čitav niz drugih postupaka vezan za ukupan monitoring i spremnosti za reagovanje u slučaju nastanka okolnosti koje traže reagovanje.

Rukovostvo JKP „Higijena“ ne samo da je svesno svih navedenih zahteva, nego je već osmislilo i uvelo procedure i dalo konkretna zaduženja svim zaposlenima na deponiji i Uputstva kojima je praktično predviđeno sve što je potrebno i što garantuje bezbedan rad. Uz to Higijena je kao investitor i korisnik, dočekala puštanje u rad deponije sa mnogo entuzijazma. Za njih svi ovi zahtevi nisu problem već izazov. U toku je uhodavanje svih organizacionih linija, za koje je praksa pokazala da je iz puno razloga neophodno. Uhodavanje će trajati bar još tri, četiri meseca, a posle sumiranja rezultata i korigovanja određenih rešenja, rad deponije će ući u stabilnije vode.

Kako se uhadava rad deponije ?

Jovanka Dakić, rukovodilac Sektora za upravljanje otpadom i zaštitu životne sredine rekla je da je na Novoj deponiji, u početnom periodu, broj zaposlenih veći od onog koji se predviđa, te da će na deponiji po uhadavanju raditi manje ljudi.

- Zaposleni su podeljeni u smene i rade vikendom i prate svako iz svog delokruga rada, kako se odvija proces rada, od ulaza autosmečara sa otpadom, do izlaska sa deponije. Završeno je merenje količine otpada i određivanje njegovog morfološkog sastava, odnosno poslednje kvartalno merenje koje je trajalo nedelju dana, što je inače predviđeno da se kompletno radi na Novoj deponiji. Međutim, s obzirom na to da samo autosmečari odlaze, zasad, na Novu deponiju, a ostala, manja vozila još uvek na Staru deponiju i pošto je za postupak određivanja morfološkog sastava otpada potrebna nastrešnica u slučaju kiše, odlučili smo se da, ipak, radimo kao i prethodnog puta, na platou Stare deponije. Podaci, tj. izveštaji koje dobijamo iz Novog Sada, sa Fakulteta tehničkih nauka, veoma su bitni za sagledavanje vrste i količine otpada koji pristiže na deponiju, kao i za razmatranje kako će se taj otpad slagati u odnosu na ono što je predviđeno Uputstvom za rad deponije u Pančevu i u odnosu na pravila u Uredbi o odlaganju otpada na deponije. Time će se zaokružiti jedna godina, sa preciznim podacima za četiri sezone i za količine otpada koje stižu, zasad, iz Pančeva i Starčeva, i to će biti dobra osnova da se projektuje formiranje ćelija otpada na telu deponije za narednu godinu, kao i za priključenje preostalih sela. Kompletne, potpune i tačne informacije imaćemo, s jedne strane, zato što se merilo sve u kvartalnim analizama, a s druge strane, sada se meri količina otpada koja se dovozi autosmečarima, a na osnovu tih izveštaja imamo podatke i za ostalo, jer nema nekih odstupanja za teritoriju koju sad pokrivamo, pa nam je zato to i osnov za ubuduće.

Zoran Tomić, šef RJ „Nova deponija“ izjavio je da se posao uredno odvija i da nema poteškoća.

- Na dnevnom nivou, prosečno pristigne sedamdeset do osamdeset tona otpada, koje dovozi devet do jedanaest smečara. Probleme u radu nismo ni očekivali, s obzirom na to da smo se dobro organizovali i računali na tu količinu otpada. Ono što je bitno je da ne očekujemo nikakve zastoje kada na deponiji bude počelo deponovanje otpada iz naseljenih mesta. Započeli smo zastiranje prvog nivoa sabijenog otpada zemljom, da bismo utvrdili koliko nam je vremena potrebno za dopremanje zemlje s drugog kraja deponije

radi prekrivanja. Na svim poslovima na Novoj deponiji angažovano je šesnaestoro zaposlenih u ovom periodu.

Laboratorija koja se nalazi u sklopu kompleksa postrojenja koristi se za monitoring, odnosno interno praćenje i fizičko-hemijsko ispitivanje kvaliteta površinskih, podzemnih i otpadnih voda koje nastaju na prostoru deponije. Ispitivanja se vrše prema Uredbi o odlaganju otpada na deponije. Na Novoj deponiji biće i postrojenje za dodatno prečišćavanje otpadnih voda radi ispuštanja u recipijent, sva voda. Za sada, sva voda vraća se iz laguna na telo deponije.

Ne očekuje se da u narednom periodu, čak i do godinu dana, ta otpadna voda bude opterećena zagađenjem. Kao merodavne analize računace se one koje vrši akreditovana laboratorija - Zavod za javno zdravlje u Beogradu - po ugovoru sa preduzećem, za predstojećih godinu dana. Prve analize su gotove i čeka se rezultat.

- Laboratorija je opremljena hemikalijama i savremenim aparatima koji omogućavaju jednostavan i efikasan rad -kazala je Marija Pilipović, saradnica u Sektoru za upravljanje otpadom i zaštitu životne sredine - Tokom prvih mesec dana rada deponije, analizom površinskih, podzemnih i otpadnih voda utvrđeno je da vrednosti analiziranih parametara, prema Uredbi o graničnim vrednostima emisije zagađujućih materija u vodi, ne prelaze maksimalno dozvoljene koncentracije, odnosno da ne odstupaju od referentne vrednosti za vršenje monitoringa. Za određivanje referentnih vrednosti, odnosno za određivanje „nultog stanja“ uzeti su i analizirani uzorci površinskih, podzemnih i otpadnih voda pre puštanja deponije u eksploataciju, kao i analize zemljišta, vazduha, buke.

Jovanka Dakić izjavila je da je kapacitet laguna sa vodom na Novoj deponiji veći u odnosu na sve druge deponije u Srbiji, možda i u Evropi, tako da ne bi trebalo da bude bilo kakvih problema kada se bude popunio prvi nivo za odlaganje otpada na telu deponije.

- Neprestano se radi na usaglašavanju sa RJ „Iznošenje otpada“ jer je reč o ključnoj vezi ove jedinice i deponije. Priprema se i rešenje za izdvajanje otpadne ambalaže, odnosno sekundarnih sirovina, radi otpreme u „Higijenin“ Centar za sakupljanje i razvrstavanje reciklabilnih materijala, pošto je reč o velikim zapreminama komponenata ambalažnog otpada kojima bi se deponija brže popunila

Uvid u kompletni rad deponije očekujemo tokom narednih meseci, s obzirom na to da nije moguće da svi indikatori poslovanja postanu vidljivi u prvom mesecu. Težimo i približavamo se tome da deponija optimalno radi - izjavila je Dakićeva.

Potreba sinhronizacije rada sa ekipama za sakupljanje i odvoz

Veća udaljenost Nove deponije prouzrokovala je to da mora da se ozbiljno preispita način rada u radnoj jedinici zaduženoj za sakupljanje i odvoz komunalnog otpada. To je izazvalo otpor mnogih zaposlenih u tom delu radnog procesa. Direktorica Higijene o tome kaže: *Morali smo, stoga, da postepeno radimo sa svima u RJ „Iznošenje otpada“ da bismo umanjili revolt prema novinama koje treba uvesti... Prvih deset, petnaest dana od otvaranja deponije, u gradu se zaista videlo da ne može da se postigne zadato, odnosno da se po rejonima isprazne svi kontejneri i kante, tako da je bilo delova grada u kojima nije pokupljen otpad na vreme, prema rasporedu. To smo uspeli da dovedemo u red.*

Otvaranjem Nove deponije i odvoženjem i merenjem otpada otvorili su se neki novi vidici kada je reč o količini sakupljenog otpada. Na početku su na deponiju dolazili smećari sa jednom tonom otpada, ili čak i manjom količinom, a njihov kapacitet je od devet do jedanaest tona ostajao je neiskorišćen. To je uticalo na veliki rast troškova za gorivo. Zbog toga smo insistirali da se ne dozvoli da se tako male količine u kamionima odvoze na deponiju Uspeli smo i to da regulišemo korekcijom putanja smećara koje su rađene tako da se uproseči količina otpada (6 - 7 tona). Sve to predstavlja privremeno rešenje, dok se, opet, ne uspostave nove putanje koje će obezbediti još racionalnije sakupljanje otpada po naseljima u gradu i u Starčevu, kao i racionalnije korišćenje kamiona.

Poslovođama je dat zadatak da u poslovnom programu, koji podrazumeva i mapu, označe svako mesto za kontejnere pošto želimo da uredimo stajališta za kontejnere koja će zadovoljavati sve standarde. Pre izrade svakog stajališta, pristupiće se sagledavanju tog prostora, zatim potreba građana, količine i vrste kontejnera. Odrediće se i mesta, u svakom naselju, za tzv. „Zeleno ostrvo“, mesto na kojem će stanovnici odlagati kabasti otpad. Primetili smo da građani imaju potrebu za odlaganjem takvog otpada, u koji spadaju

i šut i pepeo. Sve ovo ubrzaće rad zaposlenih i smanjiće se loši uticaji i terenski problemi koji utiču na efikasnost rada koja je neophodna za nesmetani rad deponije. Svi problemi koje smo uočili posle otvaranja deponije predstavljaju, zapravo, pozitivne posledice na osnovu kojih smo došli do planova za uređenje mnogih stavki koje olakšavaju poslovanje - objasnila je direktorka „Higijene“.

Dalje perspektive i izazovi Nove deponije

Rukovodstvo preduzeća i zaposleni trudiće se da dobrom operacionalizacijom rada i planiranjem troškova postignu da Nova deponija ubrzo bude radna jedinica koja će efikasno i uzorno da posluje. U tom smislu već do sada su preduzete ozbiljne mere, ali posla i problema ima dosta.

Prvi problem koji rešava na nivou grada je broj korisnika usluga deponovanja otpada na novoj deponiji, koja je predviđena za sto pedeset hiljada stanovnika. Zasad, deponuje se otpad iz Pančeva i Starčeva i to je, otprilike, **osamdeset hiljada stanovnika**. Preuzimanje preostalih sela mora se završiti što pre, jer su troškovi veliki, te je potrebno preduprediti problem finansiranja rada Nove deponije, s obzirom na to da gradsko stanovništvo ne može da bude jedino koje finansira deponiju, koja je predviđena za duplo veći broj korisnika. Opština Opovo ima ugovor sa privatnim operaterom koji ima veću cenu za odvoženje otpada, nego što ona iznosi u Pančevu, i to sa uslugom deponovanja. Zbog toga bi dodavanje usluge deponovanja u Opovu bilo preveliki trošak za građane, tako da sama opština mora naći način finansiranja ove usluge. Kada je reč o drugim naseljenim mestima koja pripadaju Gradu Pančevu, formiran je tim koji će se baviti problematikom javno komunalnih preduzeća u naseljenim mestima, da bi se pronašao način da se sve usluge tih komunalnih preduzeća podele po pančevačkim komunalnim preduzećima, što uključuje rešavanje problema zaposlenih u preduzećima koja se nalaze u naseljenim mestima.

- Dok se navedeno ne reši, ne znam da li ćemo uspeti da postignemo projektovani obim usluga za Novu deponiju -kazala je Milica Jovanović - To su pitanja koja sada rešavamo, jer proizilazi da je kompletan teret regionalne deponije pao na „Higijenu“, odnosno na stanovnike u Pančevu i Starčevu. Ukazivali smo na problem pretovara otpada iz malih vozila u velike, rolo kontejnere, u kojima bi se sabijao otpad, ali to niko nije ozbiljno razmatrao, dok preduzeće nije alarmiralo sve strukture u gradu. Naime, preduzeće ima tri velika vozila iz donacije koja vuku te kontejnere. Sledi kupovina prikolica za ta vozila i kontejnera za te prikolice, kao i prese koja bi iz malih vozila, iz kojih se vrši pretovar otpada, taj otpad sabijala u rolo kontejnere. Preduzeće ima veliki broj autopodizača uz koje idu veliki otvoreni kontejneri, zapremine pet kubnih metara, gde nema sabijanja, pa je težina otpada samo petsto, šesto kilograma, a to je neracionalan transport na deponiju koja je udaljena. Dakle, trudimo se da pronađemo rešenja kojima će se smanjiti troškovi, jer je samo mesečna potrošnja goriva porasla sa milion dinara na skoro tri miliona, bez rada u naseljenim mestima, što je predviđeno i čije se priključivanje čeka. Pretovarna, sakupljačka stanica zato mora ubrzo da bude urađena. Do tada, korišćićemo Staru deponiju za autopodizače, za vozila koja prevoze otpad sa javnih površina (dostavna vozila) i za čistilice. Stara deponija, iako je trebalo da bude zatvorena, posluje i dalje samo zbog doprinosna funkcionisanju preduzeća.

Koliko to sve košta i šta stanovništvo ima od toga?

Obzirom da je gradnja jako dugo trajala, teško je precizno utvrditi koliki je ukupno finansijski iznos cele investicije. Bilo je dosta naknadnih radova, ispitivanja i popravki. Okvirno, ukupno ulaganje u Novu deponiju koštalo je negde oko 5 miliona evra. U odnosu na druge deponije koje su koštale preko 5 miliona u Užicu, 8 miliona u Pirotu, pa do još skupljih „privatnih“ deponija u Leskovcu ili Jagodini, ovo je umeren investicioni trošak. Veći deo novca obezbeđivao je grad Pančevo, jedan deo investicionih troškova teretio je direktno JKP „Higijena“, a deo sredstava obezbeđen je iz donatorskih programa.

Međutim, mnogo važnije od toga koliko je koštala sama gradnja i opremanje deponije, jeste to da li je zaista dostignut kvalitet i šta se ulaganjem dobilo. Građani Pančeva i drugih opština koje gravitiraju Novoj deponiji, pored nespornih ekoloških koristi koje i te kako puno vrede i čija je vrednost na duži period posmatrano, nemerljiva, posmatrano na kraći rok, zaštićeni su najmanje još po dva osnova:

- ⇒ Nova deponija je finansirana iz sopstvenih i donatorskih sredstava bez angažovanja kredita i 100% je u državnom vlasništvu, tako da je cena deponovanja u startu rasterećena od troškova kredita i otplate anuiteta (cena kapitala), ali i od komponente profita koja bi svakako postojala da deponija nije u državnom vlasništvu.
- ⇒ Uz navedeno, ekvivalentna cena deponovanja koja u skladu sa našim propisima i EU standardima u potpunosti pada na teret potrošača, u slučaju Pančeva mogla bi da bude rasterećena i zahvaljujući povećanjem udela primarne separacije reciklabilnih materijala iz komunalnog otpada, u koju se u Pančevu do sada puno investiralo i gde treba očekivati značajan rast, ali i po osnovu „ekonomije obima“ kada se teret finansiranja bude rasporedio i na druga naselja i okolne opštine

Za građane je veoma važno da znaju u čijim je rukama deponija. Način na koji JKP „Higijena“ pristupa poslu, je ne samo maksimalno odgovoran, nego je u mnogo čemu kreativan i inovativan. Građani Pančeva su, upravo zbog ekološke neodgovornosti iz prošlosti, mnogo toga prošli i propatili, tako da je logično da i kod Nove deponije postoji i određena doza zebnje. Ali, bar što se tiče otpada, zaista mogu mirno da spavaju. Nova deponija je zaista u sigurnim rukama, a sa ovakvim pristupom nema šanse da postane novi ekološki problem. Naprotiv, pre će biti da će uvođenjem reda u sistem upravljanja otpadom, Pančevo dobiti značajan podsticaj i podlogu za razvoj poljoprivrede, prerađivačke industrije, ali i za privlačenje direktnih investicija i ukupan razvoj.

Istovar otpada na telu deponije

Iskustvo iz Pančeva, način na koji su savladane prepreke u izgradnji Nove deponije, ali i način na koji je rukovodstvo JKP „Higijena“ veoma odgovorno pristupilo uhodavanju svih operativnih linija po njenom puštanju u rad, svakako može da bude korisno drugim opštinama i gradovima koje tek treba da prelaze taj put.

U tom smislu, najodgovorniji ljudi iz JKP „Higijena“, sudeći po dosadašnjem učešću u svim aktivnostima KOMDEL-a, svakako će biti spremni da svoja, u našim uslovima u mnogo čemu pionirska iskustva, podele sa kolegama iz drugih komunalnih preduzeća.